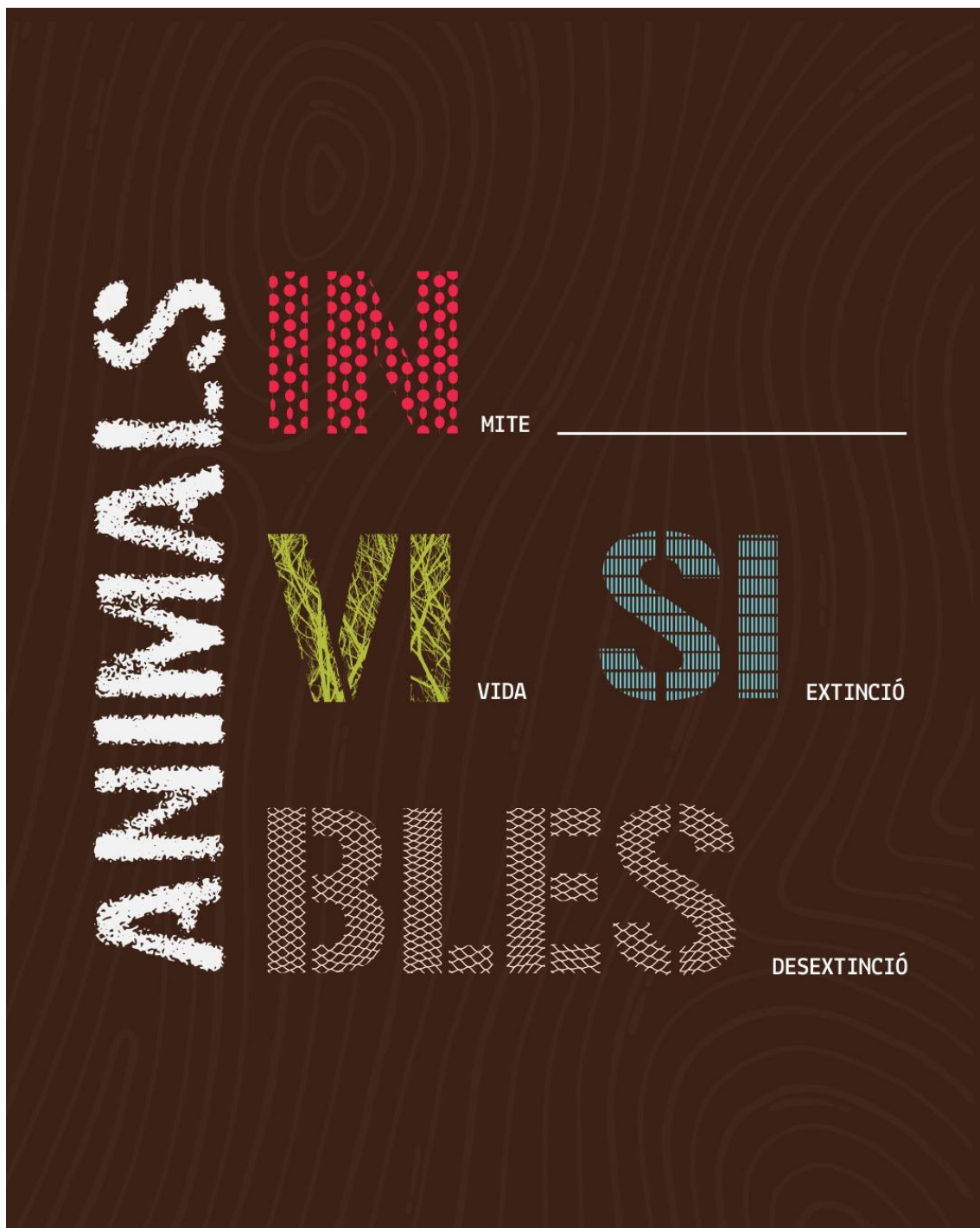

1.Introducció

El Museu de Ciències Naturals de Barcelona ha produït l'exposició *Animals Invisibles: mite, vida, extinció, desextinció* que presenta animals que no podem veure perquè s'han extingit (dinosauris, dodos, tigres de Tasmània), perquè només existeixen en l'imaginari col·lectiu dels pobles (sirenes, dracs, ietis) i perquè són vius però difícils de veure, ja sigui pel seu mode de vida (calamar gegant) o per la pressió antròpica (tritó del Montseny). També aquells animals que, un cop desapareguts, intentem desextingir per via de la genètica, l'art o moviments culturals. Cada segon que passa desapareixen espècies animals que encara no hem vist ni estudiat. *Animals Invisibles* pretén fer visible entre la ciutadania l'origen i vida d'aquests animals i les històries que els envolten per protegir no només la biodiversitat sinó també la memòria dels pobles del planeta.

Per donar a conèixer els animals invisibles, l'exposició se serveix d'una museografia multidisciplinària on es fusionen les col·leccions de ciències naturals del Museu amb obres aportades per un gran ventall d'artistes de diferents disciplines com l'art conceptual, la pintura, l'escultura, la música, la fotografia, la il·lustració, el còmic, els tatuatges, el cinema, l'escriptura, la literatura... Participen en la mostra, entre una trentena d'artistes, l'actor Viggo Mortensen, els fotògrafs Joan Fontcuberta i Txema Salvans, els artistes conceptuals Antoni Muntadas i José Luis Viñas, la muralista Lily Brick, el músic Rafel Plana, el cineasta Víctor Matellano, l'especialista en art electrònic, Vicente Matallana o la tatuadora Paola Garmo.

El Museu ha apostat per fer una exposició on la sostenibilitat i el reciclatge tenen gran protagonisme. Perquè tan important és planificar el muntatge d'una exposició com pensar on va a parar tot allò que s'ha fet servir un cop acabada. S'ha dut a terme el reciclatge d'estructures de fusta i material d'exposicions anteriors i s'ha creat tota la cartelleria així com peces importants com el calamar gegant —que dona la benvinguda als visitants— amb biomaterials obtinguts a partir de residus orgànics.

La mostra neix a partir del «Projecte Animals Invisibles» que l'escriptor i viatger Gabi Martínez i el naturalista i explorador del Museu Jordi Serrallonga, comissaris de l'exposició, van iniciar fa més d'una dècada arran de les seves expedicions al llarg i ample del planeta. De moment, el projecte, on el Museu és un dels seus estrets col·laboradors, s'ha plasmat en un web col·laboratiu— que obre la possibilitat a que qualsevol persona, universitat o escola ajudi a eixamplar el mapa dels «Animals Invisibles Explorers»—, en un llibre prologat per

Viggo Mortensen, articles, documentals, conferències i, ara, l'aposta més ambiciosa: l'exposició.

2. Àmbits de l'exposició

L'exposició s'estructura en quatre àmbits: **Mite, Vida, Extinció i Desextinció** que són espais diferenciats, semitancats i envoltants: simulen ser cèl·lules dotades de moviment i permeabilitat. A l'inici, hi ha un enregistrament visual i sonor a mode de pròleg on l'actor, director i artista Viggo Mortensen presenta, amb paraules seves, l'exposició i ens dona la benvinguda fusionant veu i música (BSO Animals Invisibles) expressament creada per Rafel Plana. L'enregistrament d'aquest vídeo – en català, castellà i anglès (Viggo també parla català!) –, va ser a la biblioteca del Castell dels Tres Dragons, una de les seus del Museu.

2.1 Mite

«Invisibles per a l'ull, visibles en la ment dels pobles»

Un mite és un relat fabulós. Alguns mites semblen tan reals que, al llarg de la història, s'han organitzat expedicions i s'han ofert recompenses per demostrar l'existència d'animals només presents en l'imaginari. Han inspirat pintures, escultures, videojocs i tota mena de productes comercials.

El ieti, el monstre del llac Ness, la sirena o el Chupacabras ens transporten a un món d'aventura i misteri. Estudiar els mites és, sobretot, una expedició als límits de la fantasia. El mite convida a seguir explorant el planeta, i a explorar-nos a nosaltres també.

Entre els elements museogràfics d'aquest àmbit destaca el Ts'ikayo; ésser mig humà, mig elefant, segons els hadzabe de Tanzània, una ètnia de l'Àfrica que sobreviu recol·lectant i caçant. També es parla del Chupacabras, un mite contemporani creat a Puerto Rico l'any 1992 quan els diaris van publicar que un animal estrany matava animals de les granges de tot el país. Uns deien que era un extraterrestre, d'altres que era un ratpenat gegant o el ieti de la cultura llatinoamericana. El cas és que la llegenda es va escampar ràpidament per Argentina, Perú, Guatemala, Xile, Mèxic, etc.

2.2 Vida

«Quan la invisibilitat supera a la visibilitat»

Dofins roses a la selva, marsupials en illes minúscules... Hi ha animals poc vistos que encara sobreviuen en hàbitats tan llunyans com amagats. Molts estan en perill d'extinció, i la seva raresa o el seu simbolisme ens obliguen a protegir-los.

Alguns d'aquests animals són ben coneguts, com ara la balena blava que solca els oceans. N'hi ha d'altres, com ara l'ornitorrinc, davant dels quals encara ens preguntem si són reals o si són una broma. La raó és que, a la natura, resisteixen animals tan esmunyedissos com extraordinaris. Una fauna alternativa a la qual ens podem apropar tot respectant el seu medi.

Alhora, els insectes pol·linitzadors, preservadors de la biodiversitat, s'extingeixen més de pressa que els mamífers.

Entre d'altres criatures, en aquest àmbit es parla de les meduses immortals, una massa gelatinosa de mig centímetre de diàmetre que es reproduïx de manera infinita; d'ovelles negres; de galls fers o del tritons del Montseny, l'únic vertebrat endèmic de Catalunya, un dels amfibis més amenaçats d'Europa. També es podran escoltar els sons que se succeeixen a la primavera, al llarg de 24 hores, a una zona del Montseny.

2.3 Extinció

«Entre la realitat i la ficció»

Milers d'animals que ja no existeixen formen part del nostre coneixement. I no parlem d'éssers mítics. Parlem de criatures que, gràcies a la troballa de restes fòssils, sabem que van habitar el planeta. Urpes, ullals, petxines... ens donen informació d'èpoques en què tot era, o ens sembla que era, més gran. La realitat és que, tant en el passat llunyà com en el proper, hi havia animals de totes mides. Des de dinosaures i trilobits, passant per mamuts i neandertals, fins al moa i al dodo. Rellegir els seus noms suposa rescatar una part important del patrimoni natural i cultural del planeta.

La cacera abusiva, els furtius, la tala d'arbres descontrolada, el canvi climàtic o la selecció natural són alguns dels factors que expliquen l'extinció d'unes espècies que, a més d'entusiasmar la comunitat científica, encara condicionen el present i el futur de la humanitat.

En aquest àmbit, destaca una rèplica de la mandíbula d'un Megalodon (tauró de 16 metres de llargada que va viure fa 20 milions d'anys), el joc interactiu "crea el teu propi dinosaure" basat en les espècies de dinosaures de les quals s'han trobat restes a Catalunya i la rèplica del famós quadre del Dodo d'Oxford, animal extingit al segle XVII que va adquirir fama mundial en aparèixer en el llibre *Alícia al país de les meravelles* i, posteriorment, va esdevenir en un símbol internacional de l'activisme mediambiental i la conservació d'espècies.

2.3.1 El tigre de Tasmània

Fent el pont entre els àmbits, o cèl·lules, d'extinció i desextinció, figura el tigre de Tasmània (*Thylacinus cynocephalus*); un dels animals invisibles més famosos. Les imatges conservades fan pensar en un gos amb ratlles, però no és el cas. Era un marsupial carnívor, desaparegut l'any 1936 després que els colons australians el perseguissin tot argumentant que matava els ramats. Un depredador que ara s'intenta desextingir, arran que la Universitat de Melbourne i una empresa de bioinvestigació n'han reconstruït el genoma a partir d'un cap conservat durant 110 anys.

L'artista Antoni Muntadas va descobrir aquest animal llegendari durant una estada a Austràlia l'any 1993. La imatge recurrent del tigre de Tasmània a l'etiqueta d'una ampolla de cervesa va despertar el seu interès i va investigar-ne la història. I és que, tot i que es va extingir, el tigre de Tasmània es manté viu des d'un punt de vista simbòlic, tant en objectes quotidians com en la imaginació col·lectiva de les persones que en parlen. Ningú no l'ha tornat a veure.

2.5 Desextinció

«Fer reviure l'invisible»

Una trama recurrent en els relats de ciència-ficció és jugar a desextingir animals monstruosos del passat. Un desig que també ha arribat als mitjans de comunicació. Per exemple, han sovintejat els titulars sensacionalistes sobre la idea de clonar un mamut a partir del material genètic extret d'individus trobats al permafrost siberià. Un projecte que, ateses totes les dificultats, si es dugués a terme, plantejaria problemes bioètics greus. Per contra, la ciència continua recuperant l'ADN d'espècies que s'han extingit recentment, sobretot per causa que les societats humanes han alterat el medi ambient de manera ràpida.

En aquests casos, sí que es preveu la possibilitat de fer reviure criatures extintes que podrien ajudar a restaurar l'equilibri d'ecosistemes locals. I més enllà de les tècniques científiques de desextinció, també podem mantenir ben vius animals a punt de ser oblidats amb eines com ara la literatura, les obres d'art, els tatuatges...

En aquest àmbit, es pot veure, entre d'altres, la fidel rèplica d'en «Miguelón» (el crani més complert de l'Evolució Humana; un preneandertal trobat a la Sima de los Huesos de la Serra d'Atapuerca), la il·lustració a mida natural d'una dona Neandertal o la papallona Xerces Blava, la recent extinció de la qual va comportar que desaparegués l'ecosistema de dunes costaneres locals a San Francisco (EEUU). Actualment, es treballa en un projecte per desextingir-la que obriria la porta a fer-ho amb d'altres pol·linitzadors.

Textos de l'exposició i imatges

Textos de l'exposició en aquest [enllaç](#)

Imatges de exposició en aquest [enllaç](#)

2.6 Elements fora d'àmbit

En els espais entre àmbits es poden veure audiovisuals que parlen de diferents aspectes d'aquestes criatures i una zona educativa per a activitats. Però l'exposició no acaba aquí sinó que té continuïtat a la mostra permanent del Museu, *Planeta Vida*, on es destaquen una selecció de 12 animals relacionats amb la temàtica de la nova exposició temporal.

Evitar l'extinció

Audiovisual, on el testimoni de dues dones, la veterana naturalista i conservacionista Odile Rodríguez de la Fuente (filla de Félix Rodríguez de la Fuente) i la jove activista mediambiental Carlota Bruna, són el millor exemple de què encara som a temps d'evitar que els animals invisibles vius passin a engrandir les llistes d'animals extints a causa de l'acció humana.

Tradició i saviesa originària

La colonització, els genocidis o la globalització van aniquilar no poques ètnies i cultures. Paral·lelament, les tradicions locals sobre animals reals i mítics també són a punt de submergir-se en la invisibilitat.

És per això que, l'audiovisual rescata el testimoni d'en Patricio «Pato» García, experimentat andinista equatorià, col·laborador del Projecte Animals Invisibles, i que va morir poc després d'enregistrar el seu coneixement local i folklòric de la cultura quichua dels Andes, entorn el Chupacabras.

Còmics animals

Pantalla amb il·lustracions de còmics que s'han creat per a diferents campanyes de conservació i protecció d'animals en perill d'extinció.

Espai educatiu

Espai dedicat a infants que compta amb una biblioteca relacionada amb aquests animals. Un lloc amb coixins per llegir còmodament a terra, un mòbil de peixos i una gran taula il·lustrada per Aina Bestard que ens convida a trobar, lupa en mà, 12 espècies animals presents al massís del Montseny que sovint ens passen desapercebudes.

Espècimens destacats a l'exposició permanent

A l'exposició permanent del Museu es destaquen un total de 12 animals relacionats amb la mostra com, per exemple, un model de dodo, un esquelet de danta o el crani fòssil real d'un plesiosaure i un mamut trobat a Barcelona, sense oblidar al curiós ornitorrinc, el delmat licaó, el goril·la, el petit kiwi, els encara més minúsculs borinot i corall, la colossal balena i el perseguit rinoceront.

3. Museografia, un itinerari per la ciència i l'art

Per fer visible la història d'aquests animals el Museu proposa la fusió de dos mons —la ciència i l'art— que històricament han dialogat poc. Es tracta d'una museografia multidisciplinària on s'uneixen les col·leccions de ciències naturals del Museu amb obres aportades per un gran ventall d'artistes de diferents disciplines. Així, taxidèrmies, esquelets, fòssils, rèpliques, vídeos divulgatius o espècimens conservats en alcohol es combinen amb instal·lacions artístiques, murals, escultures, art conceptual, il·lustracions, còmics, fotografies, cinema, tatuatges o escriptura

Per a la construcció de l'exposició, s'han reciclat materials d'exposicions passades i s'ha creat tota la cartelleria (més de 70 plafons) amb materials orgànics que combinen biopolímers pigmentats amb colorants naturals com cúrcuma, cafè o carbó. Els textos sobre aquests elements s'han gravat en làser per evitar l'ús de tintes. També s'han creat peces de l'exposició amb biomaterials com, per exemple, el calamar gegant de 20 metres de llargada, les cortines d'un àmbit de l'exposició i un mòbil de peixos realitzat amb un biomaterial obtingut a partir d'ossos d'olives. Un cop acabada la mostra tot aquest material es podrà fondre o compostar. Amb aquesta exposició es podran plantar tomàquets que menjaran animals que apareixeran en futures exposicions.

4. Activitats

Animals invisibles comptarà amb una programació d'activitats per a tots els públics que convidarà petits i grans a aprofundir i reflexionar sobre alguns dels continguts de l'exposició.

5.1 Activitats per a adults

5.1.1 Clubs dels Llunàtics i les Llunàtiques. Es programaran cinc sessions del Club, una tertúlia científica regular que es porta a terme cada mes i que modera un dels comissaris de l'exposició, Jordi Serrallonga. Es convidarà a experts en les diferents matèries tractades als àmbits de l'exposició: vida, mite, extinció i desextinció.

Protagonitzarà la primera sessió del club, dedicada a *Animals Invisibles*, l'activista mediambiental Odile Rodríguez de la Fuente, filla i continuadora del llegat del seu pare, Felix Rodríguez de la Fuente. Serà el proper dia **19 de juny de 18.30 a 20 h** al Museu de Ciències Naturals de Barcelona, al parc del Fòrum.

Per a la resta de sessions es comptarà, entre d'altres, amb l'artista multidisciplinar Mila Lozano (dijous 18 de setembre) o l'especialista en ADN antic i director del Museu, Carles Lalueza Fox (dijous 18 de desembre).

5.1.2 ConversesNat, taula rodona del Museu

Es preveuen tres ConversesNat durant la tardor que ens permetran escoltar veus tan rellevants com la dels biòlegs experts en genètica Lluís Montoliu i Gemma Marfany (dijous 6 de novembre), de la periodista especialitzada en natura Mònica Artigas o de la divulgadora i influenciadora mediambiental Carlota Bruna (dimecres 8 d'octubre).

5.2 Activitats per a infants

5.2.1 Flipbooks

Un flipbook o foliscopi és una tècnica per crear una il·lustració animada pàgina a pàgina. És un recurs interessant per representar fenòmens de la natura com els canvis geològics, el creixement de les plantes o l'evolució dels animals. Aquesta activitat per a famílies amb infants tindrà lloc dins la programació d'activitats d'estiu del Museu, del 12 de juliol i el 8 de setembre.

5. Comissaris: Gabi Martínez i Jordi Serrallonga

Gabi Martínez (Barcelona, 1971)

Ha recorregut el Nil des de les fonts fins a la desembocadura, ha explorat l'Hindu Kush paquistanès, els boscos tropicals veneçolans, la costa xinesa, l'Amazonas, la Patagònia, ha travessat Austràlia de costa a costa... Ha escrit sobre llocs, persones i altres animals, i els llaços

que els uneixen. Visibilitzar la importància d'aquesta aliança natural és un dels fonaments del seu treball, que ha rebut nombrosos reconeixements, publicat en deu llengües i adaptat a diversos formats. Alguns títols són *Sólo para gigantes*, *Un cambio de verdad*, *En la Barrera* o *Animals invisibles*. *Delta* va ser triat millor llibre de 2023 per la revista literària WMagazine.

Protagonista del capítol Colombian massif, de la sèrie documental Finding Encanto, premiada amb un Dofí al Festival de Cannes.

Col·laborador de mitjans com National Geographic, Altair o Sumaúma, també parla sobre la natura a la Cadena Ser i en alguns diaris. Director del Festival LiterNatura (premi UNESCO), membre fundador de l'Asociación Caravana Negra i de la Fundación de Ecología Urbana y Territorial.

Jordi Serrallonga (Barcelona, 1969)

Nascut a la jungla d'asfalt, és arqueòleg, naturalista i explorador, alhora que estret col·laborador del Museu de Ciències Naturals de Barcelona des de fa més de 20 anys. Aquest primat nòmada volta per tot el planeta vagabundejant entre fòssils, animals i ètnies de selves, sabanes, mars, deserts o muntanyes d'Àfrica, Amèrica, Oceania i Àsia.

De retorn a casa, alterna el barret fedora i la llibreta de camp amb la tasca de docent universitari: professor col·laborador de Prehistòria, Antropologia i Evolució Humana de la Universitat Oberta de Catalunya, també imparteix classes de màster a la Universitat de Girona i a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Premi de Recerca de la Sociedad Geográfica Española alguns dels seus llibres més recents són *Dioses con pies de Barro* (2020), *Mite, vida i extinció. Animals Invisibles* (amb Gabi Martínez; 2021) i *Un arqueólogo nómada en busca del Dr. Jones* (2023); però, a més, escriu i participa en diversos mitjans de comunicació, a la vegada que guionitza i assessora diferents sèries documentals.

Malalt de cinema utilitza les pel·lícules per apropar la ciència a la ciutadania. Així, coordina «Ciència i Històries de Cinema» de Pessics de Ciència, i el «CineFòrum de Ciència i Cinema» del Museu de Ciències Naturals de Barcelona on també va ser comissari de l'exposició *Orígens. Univers, Vida i Humanitat*.

Segueix observant el planeta amb la mateixa curiositat que les científiques i els científics que inspiren i impulsen la seva vida rere la cerca del coneixement.

6. Informació pràctica

Durada de l'exposició: del 17 de maig del 2025 al 17 de maig del 2026

De març a setembre

De dimarts a dissabte, de 10 a 19 h

Diumenges i festius, de 10 a 20 h

Dies de tancament: dilluns no festius, 1 de gener, 1 de maig, 24 de juny i 25 de desembre

Preus: 6,50 €

Reduït: 4,50 €

Entrada combinada *Animals Invisibles* i *Planeta Vida*: 10,50 €

Combinada reduïda: 6,50 €

Entrada gratuïta per a menors de 16 anys

Per a més informació: museuciencies.cat

Segueix i comparteix amb l'etiqueta: #AnimalsInvisiblesMCNB

Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Pl. Leonardo da Vinci, 4-5 (parc del Fòrum)

08019 Barcelona

museuciencies@bcn.cat

Tel. 932566002

Departament de Premsa

Marta Llimona

T.93 2565973 o 636081599

mllimona@bcn.cat

7. Museu de Ciències Naturals de Barcelona

El Museu de Ciències Naturals de Barcelona està constituït per un conjunt d'equipaments museístics situats en tres parcs emblemàtics de la ciutat. La seu principal del Museu, al **parc del Fòrum**; el Jardí Botànic de Barcelona i el Jardí Botànic Històric, al **parc de Montjuïc**; i el Centre Martorell d'Exposicions i el Castell dels Tres Dragons (centre de recerca en procés de restauració) al **parc de la Ciutadella**.

En total, aquesta institució, acumula 147 anys d'història i un patrimoni de quatre milions d'exemplars en els àmbits de la mineralogia, la petrologia, la paleontologia, la zoologia i la botànica.

El Museu de Ciències Naturals de Barcelona és un consorci format per l'Ajuntament de Barcelona i per la Generalitat de Catalunya.

8. Crèdits

ANIMALS INVISIBLES
MITE. VIDA. EXTINCIÓ. DESEXTINCIÓ

ANIMALES INVISIBLES
MITO. VIDA. EXTINCIÓN. DESEXTINCIÓN

INVISIBLE ANIMALS
MYTH. LIFE. EXTINCTION. DE-EXTINCTION

Producció/ Producción/ Production
Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Direcció/ Dirección/ Management
Carles Lalueza-Fox

Idea, continguts i comissariat/ Idea, contenidos y comisariado/ Idea, contents and curatorship
Gabi Martínez
Jordi Serrallonga

Assessorament científic/Asesoramiento científico/Scientific Advise
Carles Lalueza-Fox

Producció executiva / Producción ejecutiva / Executive production
Lina Ubero
Leticia González
Mercedes Párraga

Disseny expositiu i gràfic/ Diseño expositivo y gráfico/ Exhibition and graphic design
Naifactory Lab

Producció i muntatge expositiu/ Producción y montaje expositivo/ Exhibition production and mounting
Grop Exposicions i Museografia S.L.

Audiovisuals / Audiovisuales/ Film production
Kineina audiovisuals

Traduccions /Traducciones/ Translations
Aurea. Cultura i Art
Connie Bailet
Oriol Sánchez Vaqué

Adaptació lectura fàcil/ Adaptación lectura fácil/ Easy reading adaptation
Associació Lectura Fàcil

Il·luminació/Iluminación/ Lighting
ILM BCN

Transports / Transportes /Transportation

Feltrero División de Arte S.L

Queroche SL

Assegurances/Seguros/Insurance

One Underwriting -XL Insurance Company SE

**Amb la dedicació de tot l'equip del Museu de Ciències Naturals de Barcelona.
Con la dedicación de todo el equipo del Museu de Ciències Naturals de Barcelona.
Owing to the dedication of the entire team at the Museu de Ciències Naturals de
Barcelona.**

Amb la col·laboració de/ Con la colaboración de/ With the collaboration of

Natàlia Álvarez Squarcella
Borja Aparicio, Paleomundo
Gema Arrugaeta
Aina Bestard
Lily Brick
Carlota Bruna
Anaïs Calabuig
Silvana Catazine
Américo Cerqueira
Karie Darrow
Gregoria Fernández
Carlos de Hita
Joan Fontcuberta
Ana Frechilla
María de la Fuente
Ester García
Gerardo García
Patricio «Pato» García, *in memoriam*
Paola Garmo
Adriano Giotti
David González
Daniel Guinart
Cristòfol Jordà
Olga Jordi
Carles Lalueza-Fox
Domingo Lizcano
Joan Llort
Mila Lozano
Manuel Luque
Blanca Martí de Ahumada
Vicente Matallana
Víctor Matellano
Carmen Mateo
Viggo Mortensen
Antoni Muntadas
M. Pilar Olivar
Maria Pascual
Josep Pastor
Rafel Plana

Iñaki Relanzón
Xavi Reñé
Odile Rodríguez de la Fuente
Dídac Roger
Txema Salvans
Joana Santamans
Ingrid Torán
Josean Vilar
José Luis Viñas
Esther Westermeyer
Kees Woutersen

Animals Invisibles Project
Associació d'Amics del Museu de Ciències Naturals de Barcelona
AZTI Projecte SUMMERH2020 finançat pel Programa 2020 de la UE
Blou and Rooi Branding
Capitán Swing
Chester Zoo, Regne Unit
Diputació de Girona
elsetantanou.com
Inspira Teatre
Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC)
Institut de Biologia Evolutiva (IBE: CSIC – UPF)
Institut de Ciències del Mar (ICM-CSIC)
LaAgencia
La Tienda del Museo Nacional de Ciencias Naturales de Madrid
Museu de la Gabella
Museu Déu, El Vendrell
New Art Foundation (NAF)
Nørdica Libros
Oxford University Museum of Natural History
Paleomundo
Paleorama
Parc Natural i Reserva de la Biosfera del Montseny
Parc Zoològic de Barcelona
Perceval Press
Pessics de Ciència (LHCiència, Ajuntament de L'Hospitalet)
Projecte LIFE Tritó Montseny - LIFE15 NAT/ES/000757 cofinançat per la UE. Diputació de Barcelona, Diputació de Girona, Generalitat de Catalunya i el Zoo de Barcelona.
Proyecto bucardo.es
ScienceFilmLab
Sitges Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Catalunya
Smithsonian Institution Library
Universitat Autònoma de Barcelona
Universitat de Barcelona
Universitat Oberta de Catalunya

.NEWART
{ collection; }

Agraïments/Agradecimientos/Acknowledgements

AntifazCòmic
Núria Albesa
Arqueonet
Jacinto Antón
Dacha Atienza
Iris Blanco
Pepe Builtrago
Berta Caballero
Kitty Camacho
Marcos Carrasco
David Castelló
Joan Castelló
Bernard Clos
EcoAndes Travel, Equador
Nico Flors
Sirène Forgeron
Eulàlia Garcia
Miquel Albert Giné
Maria Godoy
Kibo Guides Ltd., Tanzània
Irene Lobato
Malaika Viatges
Aixa Martí
Cristina Martínez
Vicente Matallana

Eloïsa Matheu
Diego Moreno
Andrea Nacah
Anna Omedes
Núria Payan
Victor Pérez-Pallarès Setó
Miguel Prieto
Javier Quesada
Andreu Rodriguez
Ángel Sala
José Luis Sanz
Joan Serrallonga Sellés
Mar Sorribas
Marie-France Veyrat
Vicent Vicedo
Maria Vila
Tanganyika Wilderness Camps, Tanzània

Amb el finançament del Ministerio de Cultura, en el marc de la Capitalitat Cultural de Barcelona impulsada pel Ministerio de Cultura i l'Ajuntament de Barcelona.

Organitza i produeix/ organiza y produce/

